

REPUBLIKA HRVATSKA

**ISTARSKA ŽUPANIJA
REGIONE ISTRIANA**

Stručna služba Skupštine
Segreteria dell'Assemblea
Pazin, Drščevka 3
Tel: 052/351-667, Fax: 052/351-686
KLASA/CLASSE: 021-04/22-01/08
URBROJ/N.PROT: 2163-01/3-22-01
Pazin, 25. rujna 2022.

ZAPISNIK

11. SVEČANA SJEDNICA

održana 25. rujna 2022. godine

ZAPISNIK

sa 11. svečane sjednice Skupštine Istarske županije, održane 25. rujna 2022. godine (nedjelja), u Spomen domu sjedinjenja i slobode u Pazinu povodom Dana Istarske županije.

DNEVNI RED:

1. Izvođenje himni, državne i istarske
2. Voditelji Ana Černjul i Valter Roša otvaraju program svečane sjednice Skupštine Istarske županije
3. SANDRA ČAKIĆ KUCHAR, predsjednica Skupštine, – pozdravni govor
4. Projekti i investicije Istarske županije – video uradak
5. BORIS MILETIĆ, župan – prigodni govor
6. Predsjednik Saveza udruga antifašista Istarske županije BRANKO OPLANIĆ – prigodni govor
7. Župan Primorsko – goranske županije ZLATKO KOMADINA – prigodni govor
8. Izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske i državni tajnik Središnjeg državnog ureda za središnju nabavu javnu IVAN BUBIĆ – prigodni govor
9. Izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i saborski zastupnik ANTON KLIMAN – prigodni govor
10. Izaslanica predsjednika Republike Hrvatske i savjetnica za ljudska prava i civilno društvo MELITA MULIĆ – prigodni govor
11. Zatvaranje sjednice

VIJEĆNICI SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUPANIJE

Red . br.	VIJEĆNIK	LISTA	PRIMJEDBE
1.	Valter Drandić	IDS – ISU – Zeleni	odsutan
2.	Sandra Čakić Kuhar	IDS – ISU – Zeleni	
3.	Hani Glavinić	IDS – ISU – Zeleni	
4.	Marija Kadoić Balaško	IDS – ISU – Zeleni	
5.	Marinela Bašić	IDS – ISU – Zeleni	
6.	Alen Gržinić	IDS – ISU – Zeleni	
7.	Tereza Banić	IDS – ISU – Zeleni	odsutna
8.	Vedrana Gregorović Hrvatinić	IDS – ISU – Zeleni	odsutna
9.	Ivana Špadijer	IDS – ISU – Zeleni	
10.	Ivan Jakovčić	IDS – ISU – Zeleni	
11.	Tamara Brussich	IDS – ISU – Zeleni	
12.	Zdenko Pliško	IDS – ISU – Zeleni	
13.	Hana Jurić	IDS – ISU – Zeleni	
14.	Robert Velenik	IDS – ISU – Zeleni	
15.	Vili Rosanda	IDS – ISU – Zeleni	odsutan
16.	Đina Šverko	IDS – ISU – Zeleni	
17.	Marianna Jelcich Buić	IDS – ISU – Zeleni	odsutna
18.	Miloš Bajić	IDS – ISU – Zeleni	
19.	Muhamed Muratagić	IDS – ISU – Zeleni	
20.	Bruno Stermotić	IDS – ISU – Zeleni	
21.	Davor Komar	IDS – ISU – Zeleni	

22.	Ivica Mikulčić	IDS – ISU – Zeleni	
23.	Irena Peruško	IDS – ISU – Zeleni	
24.	Danijel Ferić	SDP	odsutan
25.	Antonella Degrassi	SDP	
26.	Vili Bassanese	SDP	
27.	Goran Subotić	SDP	
28.	Marko Ferenac	SDP	
29.	Goran Hrvatin	SDP	
30.	Mauro Jurman	SDP	odsutan
31.	Jasna Opačak	HDZ	
32.	Diego Antončić	HDZ	
33.	Ivica Butorac	HDZ	odsutan
34.	Mario Bratulić	HDZ	odsutan
35.	Tatjana Tomaić	HDZ	
36.	Ilijana Croata Medur	HDZ	
37.	Vanja Marković	MOŽEMO! - Zelena alternativa - ORaH- NL	
38.	Slaven Boljun	MOŽEMO! - Zelena alternativa - ORaH- NL	
39.	Renato Kalac	MOŽEMO! - Zelena alternativa - ORaH- NL	
40.	Fedor Kompas	MOŽEMO! - Zelena alternativa - ORaH- NL	
41.	Ivan Iskra	MOŽEMO! - Zelena alternativa - ORaH- NL	

Pjevački zbora „Cantus PoPuli“

Izvođenje državne himne „Lijepa moja domovino“ i županijske himne „Krasna zemljo, Istro mila“ (bez najave)

ANA ČERNJUL (voditeljica)

Zahvaljujemo mješovitom pjevačkom zboru Cantus PoPuli na izvedbi državne himne i svečane pjesme Istarske županije.

Dame i gospodo,

Dobrodošli na svečanu sjednicu Skupštine Istarske županije u povodu obilježavanja 25. rujna, Dana Istarske županije.

VALTER ROŠA (voditelj)

Signore e signori,

benvenuti alla seduta solenne dell'Assemblea della Regione Istriana in occasione della celebrazione del 25 settembre, Giornata della Regione Istriana.

ANA ČERNJUL (voditeljica)

Neizmjerne nam je drago što Dan Istarske županije ove godine ponovno možemo obilježiti na tradicionalni način, zajedno sa svima vama. Stoga, ovom prilikom

zahvaljujemo našim domaćinima – predsjednici Skupštine Istarske županije, gospođi Sandri Ćakić Kuhar i županu Istarske županije, gospodinu Borisu Miletiću te ih srdačno pozdravljamo.

VALTER ROŠA (voditelj)

Siamo infinitamente lieti di poter festeggiare la Giornata della Regione Istriana insieme a tutti voi, quest'anno, nuovamente in forma tradizionale. Pertanto cogliamo l'occasione per ringraziare coloro che oggi fanno gli onori di casa: la Presidente dell'Assemblea della Regione Istriana Sandra Ćakić Kuhar e il Presidente della Regione Istriana Boris Miletić.

ANA ČERNJUL (voditeljica)

Pozdravljamo:

- izaslanicu i savjetnicu Predsjednika Republike Hrvatske za ljudska prava i civilno društvo, gospođu Melitu Mulić,
- izaslanika predsjednika Hrvatskog sabora i saborskog zastupnika, gospodina Antona Klimana,

- izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske i državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu gospodina Ivana Bubića,
- saborske zastupnike iz Istarske županije,
- zastupnika u Europskom parlamentu gospodina Valtera Flega,
- zamjenika i zamjenicu istarskog župana,
- primorsko-goranskog župana gospodina Zlatka Komadinu,
- potpredsjednicu Skupštine Istarske županije,
- vijećnice i vijećnike Skupštine Istarske županije te pročelnike i pročelnice Istarske županije,
- gradonačelnike gradova i načelnike općina u Istarskoj županiji,
- izaslanstvo Saveza udruga antifašista Istarske županije i predsjednika gospodina Branka Oplanića,
- načelnika Policijske uprave istarske, gospodina Alena Klabota
- predstavnike pravosuđa, policije, Hrvatske vojske, vatrogastva i civilne zaštite,
- predstavnike braniteljskih udruga,
- predstavnike institucija zdravstva i socijalne skrbi,
- predstavnike visokog obrazovanja i znanstveno-istraživačkih institucija, školstva i sporta,
- predstavnike kulturnih ustanova i nacionalnih manjina,
- predstavnike gospodarstva i obrtništva,
- predstavnike umirovljenika i sindikata, javnih ustanova i trgovačkih društava
- te predstavnike sredstava javnog informiranja.

VALTER ROŠA (voditelj)

Rivolgiamo un saluto:

- all'invitata e consigliera del Presidente della Repubblica di Croazia per i diritti umani e la società civile Melita Mulić
- all'invitato del Presidente del Sabor croato e deputato al Sabor Anton Kliman,
- all'invitato del Presidente del Governo della Repubblica di Croazia e sottosegretario di stato dell'Ufficio di Stato Centrale per l'aggregazione delle forniture pubbliche Ivan Bubić
- ai deputati della Regione Istriana al Sabor croato,
- al deputato al Parlamento Europeo Valter Flego,
- al Vicepresidente e alla Vicepresidente della Regione,
- al Presidente della Regione Litoraneo-Montana Zlatko Komadina,
- alla Vicepresidente dell'Assemblea della Regione Istriana,
- ai consiglieri e alle consigliere dell'Assemblea della Regione Istriana come pure agli assessori e alle assessore della Regione Istriana,
- ai sindaci di Città e Comuni della Regione Istriana,
- alla delegazione dell'Unione delle associazioni antifasciste della Regione Istriana e al presidente Branko Oplanić,
- al capo della Direzione di polizia dell'Istria Alen Klabot,
- ai rappresentanti delle associazioni dei difensori croati,
- ai rappresentanti della magistratura, della polizia, dell'Esercito Croato, dei Vigili del Fuoco e della Protezione Civile,
- ai rappresentanti delle istituzioni del settore della sanità e dell'assistenza sociale,
- ai rappresentanti delle istituzioni per l'istruzione superiore e la ricerca scientifica, della scuola e dello sport,
- ai rappresentanti degli enti culturali e delle minoranze nazionali,
- ai rappresentanti del settore dell'economia e dell'artigianato,
- ai rappresentanti dei pensionati e dei sindacati, degli enti pubblici e delle società commerciali pubbliche

e ai rappresentanti dei mezzi di informazione pubblica.

ANA ČERNJUL (voditeljica)

Odlukom Skupštine Istarske županije iz 1994. Istarska županija obilježava svoj dan u znak sjećanja na rujanske dane 1943. godine. 25. i 26. rujna, Sabor istarskih narodnih predstavnika i Pokrajinski narodnooslobodilački odbor za Istru u Pazinu su potvrdili odluke o sjedinjenju Istre s maticom zemljom Hrvatskom. Od rujna 2005. godine, ovaj se datum obilježava i kao spomendan u Republici Hrvatskoj, odnosno kao dan donošenja Odluke o sjedinjenju Istre, Rijeke, Zadra i otoka s maticom zemljom Hrvatskom.

VALTER ROŠA (voditelj)

Nel 1994 l'Assemblea della Regione Istriana ha stabilito, mediante delibera, la celebrazione della Giornata della Regione Istriana per ricordare le giornate del 25 e 26 settembre del 1943 quando, a Pisino, l'Assemblea dei rappresentanti popolari istriani e il Comitato territoriale di liberazione popolare per l'Istria hanno confermato le decisioni sull'annessione dell'Istria alla madrepatria Croazia. Dal settembre del 2005 questa data si celebra come giornata della memoria nella Repubblica di Croazia, ossia come giornata di emanazione della Delibera sull'annessione dell'Istria, di Fiume, di Zara e delle isole alla madrepatria Croazia.

ANA ČERNJUL:

Pozivamo predsjednicu Skupštine Istarske županije, gospođu Sandru Čakić Kuhar, da otvori svečanu sjednicu.

VALTER ROŠA:

Invitiamo la Presidente dell'Assemblea della Regione Istriana Sandra Čakić Kuhar a inaugurare la seduta solenne.

SANDRA ČAKIĆ KUCHAR, IDS, PREDSJEDNICA SKUPŠTINE

Poštovane vijećnice i vijećnici Skupštine Istarske županije, cijenjeni gosti i uzvanici,

Drago mi je što su danas s nama i srdačno pozdravljam:

Izaslanicu i savjetnicu Predsjednika Republike Hrvatske gđu Melitu Mulić,

Izaslanika predsjednika Hrvatskog sabora i saborskog zastupnika gosp. Antuna Klimana,

Izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske i državnog tajnika gosp. Ivana Bubića,

Saborske zastupnice i saborske zastupnike iz Istarske županije,

Zastupnika u Europskom parlamentu gosp. Valtera Flega,

Župana Primorsko-goranske županije gosp. Zlatka Komadinu,

Župana Istarske županije gosp. Borisa Miletića,

Zamjenicu župana gđu Jessicu Aquavita i zamjenika župana gosp. Tulia Demetliku,

Potpredsjednicu Skupštine Istarske županije gđu Tamaru Brussich,

Sve vas, poštovane vijećnice i poštovani vijećnici,

dame i gospodo, drugovi i drugarice,

spettabili ospiti, cari amici, compagne e compagni,

Srdačnu dobrodošlicu želim uputiti i svim našim dragim gostima, kao i predstavnicima medija koji su danas s nama.

Un benvenuto caloroso a tutti voi!

U ovoj prilici u ime Skupštine Istarske županije i svoje osobno, svim građankama i svim građanima Istre čestitam 25. rujna - Dan Istarske županije - Auguri per la Giornata della Regione Istriana.

Pozivam Vas da minutom šutnje odamo počast svim ljudima koji su zaslužni za našu Istru i našu Hrvatsku, a nažalost nisu više među nama.

Neka im je vječna hvala i slava!

Za sve nas Dan Istarske županije – Giornata della Regione Istriana, velik je i važan dan jer slavimo Istru i sve što Istra predstavlja, vrijednosti koje nas vežu, kao i sva postignuća do kojih smo zajedno došli!

Zato se prije svega želim zahvaliti svima koji su radom i zalaganjem pridonijeli razvoju, promociji i afirmaciji Istre, od brojnih pojedinaca u svim područjima, od gospodarstva, kulture, sporta, znanosti, zdravstva, socijalne skrbi i školstva do općinskih, gradskih, županijskih i državnih službenika.

Grazie di cuore a tutti voi!

Antifašizam, mir, sigurnost, suživot, otvorenost, različitost, to su obilježja Istre koja su utkana u naš identitet. Tradicionalno ih slavimo upravo na taj dan, na dan Istarske županije, ali ove godine nije ih lako slaviti u okolnostima kad se upravo oko tih vrijednosti ratuje na europskom tlu, u Ukrajini.

No, držim da je upravo iz tih razloga danas važnije nego ikad, zaviriti u našu prošlost i ne zaboraviti lekcije koje se iz nje mogu iščitati.

Ne smijemo nikada zaboraviti da su to naši preci platili velikom žrtvom.

Donošenju povijesnih „Pazinskih odluka“ o izdvajanju Istre iz Kraljevine Italije i njenom sjedinjenju s domovinom Hrvatskom, prethodile su najturbulentnije godine u našoj povijesti i zaista teške bitke.

Te 1943. godine, Istarski sabor je Pazinskim odlukama omogućio Istri novi početak, sasvim novu i svjetliju budućnost te odredio putokaz razvoja i slobode, i na tomu smo vječno zahvalni. Tu priliku ne dugujemo velikim silama ili svjetskim institucijama, već našen 'malen čoviku' i njegovoj odluci – da se bori na strani slobode. Dugujemo svim velikanima antifašističke borbe koji su se hrabro suprotstavili neprijatelju, vrednujući više od svega ideale slobode, jednakosti i poštivanja ljudskog dostojanstva.

U mnoštvu ljudi koji su nas svojom žrtvom zadužili, izdvojila bih narodnog heroja NOB-a Joakima Rakovca, težaka i kmeta Joakina iz sela Rahovci, koji je bio na čelu Pokrajinskog narodnooslobodilačkog odbora za Istru, Odbora koji je potvrdio odluku o odcjepljenju Istre od Italije i pripajanu s maticom zemljom.

Sve dok Istra bude postojala ostat će opravdano upamćen zbog jedinstvenog doprinosa u podizanju naroda na ustanak, njegovog zalaganja za jednakost Hrvata i Talijana u Istri te uzvišenih ideala.

Platio je vlastitim životom svoju viziju, kao i mnogi antifašistički borci iz NOB-a. Njihov je otpor prema teroru, prema nasilju, mržnji i diskriminaciji urodio plodom i ta se vizija, s ponosom možemo isticati, u konačnici i ostvarila.

Ta borba se je vodila prije 79 lit, i more nan se činiti kako da je to bilo jako uzdavna, ali ta je borba odredila našu sadašnjost i nemojmo to nikada uzeti zdravo za gotovo.

Mi danas živimo u svijetu koji se velikom brzinom nepobitno mijenja pred našim očima. U ovim vremenima pandemije, a nadamo se i post pandemije, agresije na Ukrajinu s direktnim posljedicama za naše društvo, stvorila se velika neizvjesnost koja testira naše ljudske granice i naše vrijednosti.

Pokažimo da smo naučili lekciju iz prošlosti i budimo stijena koja će obraniti i štititi slobodu, ljudski život i jednakost.

Kako su naši preci pokazali da znaju kamo idu, tako se i današnja generacija mora potruditi trasirati put na zdravim temeljima. Naša je obaveza osigurati bolji život našoj djeci, zato moramo uvijek inzistirati na boljitku. Moramo im stvoriti uvjete da svoju sigurnost i svoje snove ostvare na svojoj rodnoj grudi, po uzoru na naše none, djedove, majke i očeve, koji su to isto učinili i za nas.

A povrh toga, imamo i dužnost našu djecu i mlade učiti o antifašizmu, o narodnooslobodilačkoj borbi, prenositi im naše vrijednosti, tradiciju i običaje kako ne bi pali u zaborav i kako bi ostali trajno nasljeđe istarskog čovjeka i načina života u Istri.

Na nama je, i pritom mislim na Skupštinu Istarske županije kao predstavničko tijelo građana, da pokažemo da smo na visini zadatka. Zato upućujem apel svima nama da napustimo politiku konfrontacije i podjela, te da u svome radu budemo uvijek vođeni idealima suradnje, konstruktivnosti i dobrobiti za cjelokupnu zajednicu.

Složit ćemo se svi da je Istra očaravajuća zemlja, ali bez sloge, prijateljstva i ljudskosti ona gubi svoj sjaj! Nemojmo to dopustiti.

Gradimo dalje Istru, na ponos svih nas, naših predaka i budućih generacija!

Hvala svima koji će doprinijeti uspješnijoj i sjajnijoj Istri!

I još jednom, od srca, sretan vam Dan Istarske županije – Auguri per la giornata della regione Istriana!

Hvala / Grazie

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo predsjednici Skupštine Istarske županije. Slijedi osvrt na najznačajnije projekte i investicije Istarske županije u posljednjih godinu dana, kao i najava onih koji se planiraju realizirati u nadolazećem razdoblju.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo la Presidente dell'Assemblea della Regione Istriana. A seguire una rassegna dei progetti e degli investimenti più significativi realizzati dalla Regione Istriana da un anno a questa parte e un'anteprima di quelli previsti prossimamente.

(Video prezentacija - Projekti i investicije Istarske županije)

ANA ČERNJUL:

Pozivamo župana Istarske županije, gospodina Borisa Miletića, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Invitiamo il Presidente della Regione Istriana Boris Miletić a rivolgersi agli ospiti.

BORIS MILETIĆ, ŽUPAN

Poštovane dame i poštovana gospodo, egregie signore, egregi signori,

cijenjeni uzvanici, spettabili ospiti,

drugovi i drugarice, compagne e compagni,

dragi prijatelji, cari amici,

veliko mi je zadovoljstvo pozdraviti vas u ime Istarske županije i svoje osobno i ujedno vam čestitam Dan Istarske županije! Auguri per la Giornata della Regione Istriana!

25. rujan značajan je dan u istarskoj povijesti - prilika da se osvrnemo na slavne dane naše prošlosti, ali i da govorimo o sadašnjosti, te promišljamo o budućnosti.

Jer danas ispisujemo budućnost naše djece, kao što su to za nas činili naši nonići.

Prisjećajući se naših borkinja i naših boraca, s jedne strane odajemo počast NOB-u, a s druge slavimo i ponosimo se našim vrijednostima i posebnostima, te svime onime što je Istra postigla.

Prikazani video najbolje dočarava što je odrađeno i pokrenuto u proteklih godinu dana, te potvrđuje da smo si zadali intenzivan tempo i da imamo jasnu viziju onog što želimo postići.

Gli ultimi due anni sono stati difficili, e le sfide non mancano neanche oggi. Štoviše, očekuje nas zima puna neizvjesnosti, bilo da govorimo o energetskej krizi i drastičnom porastu cijena energenata ili o inflaciji, koja posebno pogađa kućni budžet naših sugrađana.

A upravo u takvim vremenima, na nama čelnicima svih razina vlasti je još veća odgovornost u upravljanju jer su financijski kapaciteti ograničeni, a potrebe kudikamo nadilaze realne mogućnosti proračuna. Veća su i očekivanja građana koji očekuju oslonac, čvrste i brze odluke te konkretna rješenja.

I zato nam je potrebna stabilnost i suradnja, bez obzira na politički predznak. Potreban nam je racio koji nadilazi dnevno-politička prepucavanja, populizam i isprazne floskule.

Teška vremena su ta koja, nažalost, sa sobom najčešće povlače populizam što je prisutno i kod nas i u svijetu jer se njime zamagljuje stvarnost i to je vrlo opasno.

Gospodarska ili bilo koja druga kriza ne smije nikad prerasti u krizu morala jer dogodili li se to, vraćamo se korak unatrag, nazadujemo kao čovječanstvo.

E desidero sottolinearlo proprio oggi, perché nella vicina e amichevole Italia si stanno tenendo le elezioni parlamentari. Izbore u Italiji svi s pozornošću pratimo jer su predizborne ankete davale veliku prednost ekstremnoj desnici, a krajnosti bilo koje vrste nisu dobre.

Tvrda desnica je proteklih godina znatno ojačala diljem Europe... Mađarska, Francuska, Španjolska, Italija... i njome se dovode u pitanje dostignuta prava i slobode, ugrožava se mir. Mir je, ispostavilo se, posebno krhak, a povijest nas nije dovoljno naučila - vidimo što se događa u Ukrajini gdje ruska agresija traje više od pola godine. Događa se nešto što nismo mogli očekivati ni u najgoroj noćnoj mori jer mislili smo... europski je narod dovoljno propatio u 20. stoljeću, naučio je lekciju. Bili smo u velikoj zabludi.

Baš zato, kad vidimo da je tanka linija između mira i sukoba, na svakome od nas je da još glasnije brani dostignute demokratske vrijednosti i slobode.

Istarski se čovik kroz povijest nikada nije mirio s nepravdom i znao se izboriti za biti svoj na svome. Nije odustao od svog identiteta, jezika i kulture i uzdignute glave suprotstavio se neprijatelju.

Pokazali su to proštinski seljaci i labinski rudari, davne 1921. godine, koji su se prvi u Europi otvoreno suprotstavili fašizmu. Pobuna je bila brzo ugušena, ali nikad neće biti zaboravljena. Per questo siamo particolarmente fieri che l'antifascismo ha fatto e fa parte della nostra identità, e che in Istria non conosciamo e non accettiamo alternative.

Jasno smo se opredijelili za unaprjeđenje, obranu i širenje univerzalnih principa kao što su sloboda, demokracija i poštivanje ljudskih prava. Oni su trajna obveza, ali i moralna odgovornost svih nas.

Oni su temelj za nastavak i odabir jedinog ispravnog puta, puta razvoja i napretka, na dobrobit svake građanke i svakog građanina Istre.

Iz jedne siromašne, gladne regije iz prve polovice 20. stoljeća, Istra je izrasla danas u jednu od najrazvijenijih regija Hrvatske i Europe... Naravno, prostora za poboljšanje i napredak ima i tomu trebamo težiti, ali pritom, u ovom nesigurnom, ubrzanom svijetu ne smijemo odustati od onog, tipičnog našeg.

Istra je po otvorenosti i svom velikom srcu nadaleko poznata, a svi ljudi dobre volje su uvijek dobrodošli u naše krajeve... ali moramo se držati svoje kulture, tradicije i svoje autentičnosti jer jedino tako možemo zadržati pozitivan primjer i pozitivan duh Istre. Naši lokalni običaji i tradicija moraju se poštovati.

A iznad svega mora se poštovati naš prostor jer ovo što se događa diljem Istre je neviđena uzurpacija naše djedovine, atak na sve ono što je istarski narod mukotrpnim radom i trudom godinama stvarao. Dok mi nemoćno stojimo i gledamo devastaciju u svome okruženju i osjećamo se, oprostite mi na izrazu, kao štupidi, stranci, jer nerijetko se radi o stranim državljanima, dolaze i bespravno grade. Krče šume i grade na područjima zaštićenog krajobraza i na poljoprivrednom zemljištu. Postoji li veći bezobrazluk, veća bahatost??

Imamo čitava naselja ilegalno sagrađenih objekata, a kao horor priča zvuči podatak da je na nekim područjima više ilegalnih nego legalno sagrađenih građevina, s ilegalnim priključcima za struju i vodu, s nepostojećim sustavom prikupljanja i odlaganja otpada... koji završava gdje? U našoj prirodi, u našim boškama!

Dame i gospodo,

pitam prije svega državnu vlast: da li su se za to borili naši očevi i djedovi u NOB-u i naši branitelji u Domovinskom ratu?

Mi možemo samo gledati i plakati, podnositi prijave Građevinskom inspektoratu, a inspektora na terenu ni za lijek. Hoćemo li zbog birokracije i ne reagiranja onih koji bi prvi trebali stati u obranu hrvatskog kopna, ne samo zraka, i dalje dopuštati bespravnu gradnju?

I pitam vas kakav ćemo turizam sutra imati? Hoćemo li postati betonizirana Španjolska, hoće li Istra postati destinacija bez duše? Po meni neće i ne smije!

Jer, podsjetit ću, ta bespravna gradnja se u prvome redu događa na obali, zbog turizma. Naša infrastruktura i naše lokalno stanovništvo to više ne mogu podnijeti. Jer pitamo se... na sve prijavljene goste koji borave na Poluotoku, koliko je tisuća onih ilegalnih na tzv. „vikend parcelama“?

A moja poruka ide i dijelu naših ljudi, koji zbog brze i lake zarade, prodaju te „vikend parcele“, parcele na poljoprivrednom zemljištu, na kojima Slovenac, Austrijanac ili Nijemac neće sigurno saditi pomidore, već će prvo staviti neku mobilnu kućicu, kamp-prikolicu, da bi sutra sazio kuću, bez ijednog papira i dozvole. Naši stariji su zemlju prodavali jedino u slučaju neke teške bolesti.

Vjerojatno zvučim dramatično, ali situacija na terenu je i više nego dramatična. La situazione è grave!

Zato i s ove govornice, po ne znam koji put, pozivam Vladu RH da spusti ovlasti građevinske inspekcije na regionalnu, odnosno lokalnu razinu jer mi ćemo se s time itekako uhvatiti u koštac. I drugo, počnite kazneno goniti bespravne graditelje jer će se jedino tako odaslati jasna poruka - da Hrvatska brani i štiti svoju zemlju.

I želim, također, istaknuti da mi je drago da se kolektivna svijest budi i da postoji istarsko jedinstvo po pitanju zaustavljanja ilegalne gradnje. Obilazeći istarske gradove i općine, kao i na koordinacijama s gradonačelnicom, gradonačelnicima, načelnicama i načelnicima, razgovaramo o tome i pozivam vas da budemo još i glasniji, kako pojedinačno, tako i zajedno. Signore e signori,

borba protiv bespravne gradnje ostaje moj prioritet, najvažniji, ali ne jedini. Kao što ste imali priliku vidjeti u proteklih godinu dana završene su i započete brojne investicije u svim dijelovima Istre. Pored prikazanog, postoji i cijeli niz drugih programa, bilo da govorimo o usluzi pomoći u kući, izdvajanjima za poljoprivredu, studentske stipendije, kulturu, sport, ili, pak, pomoći manje razvijenim općinama.

Jer kao što od samog početka naglašavam, želim biti županom svih građanki i građana i zato Županija ulaže u sve dijelove naše regije jer je svaki njezin kutak podjednako važan.

Time se vodimo i sada kada je u tijeku planiranje proračuna za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025.

Također, govoreći o razdoblju pred nama... započeli smo s postupkom izmjena i dopuna županijskog Prostornog plana, koji je zadnji put donesen 2016. godine. S protekom vremena, mijenjaju se potrebe i prioriteti i zato želimo biti u korak s njima pa ćemo tako, u prvome redu, obuhvatiti sektor energetike, kako bi svoj budući razvoj temeljili na obnovljivim izvorima energije i zelenim politikama.

Želimo biti odgovorni prema prirodnim resursima, prema planeti, prema budućim generacijama jer nemamo nikakvo pravo uskratiti im ove ljepote... ovaj naš način života, već im upravo sve to moramo ostaviti u nasljeđe, kao najvrijednije bogatstvo.

I povodom Dana Županije, naše Istre... želim zahvaliti svakoj građanki, svakom građaninu jer svaki od njih, a ima ih ipak malo više nego što je popis stanovništva pokazao, doprinosi njezinom uspjehu.

Nastavimo zajednički stvarati jednu još ljepšu, napredniju, zeleniju i progresivniju regiju!

Hvala / Grazie

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo istarskom županu na obraćanju.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo il Presidente della Regione Istriana per il suo intervento.

ANA ČERNJUL:

Mješoviti pjevački zbor „Cantus PoPuli“ osnovala je u Puli, prije 8 godina, glazbena pedagoginja, dobitnica „Istriane“, maestra Tatjana Merkl. Zbor u svom portfelju ima ukupno 7 zlata i 3 srebra, posebnu nagradu za najbolji scenski nastup te posebnu nagradu za najboljeg dirigenta. Sve s međunarodnih natjecanja zborova. Sudionici su raznih prigodnih događanja i susreta te organizatori tradicionalnog cjelovečernjeg koncerta „Višeglasni zagrljaj“ i međunarodne manifestacije "Istria Cantat". Ljubav prema istarskoj glazbi i izričaju njeguju nastupima na smotri istarske ljestvice „Naš kanat je lip“, gdje su prošle godine za izvedbu skladbe „Jobrni je jobrni“ osvojili 2. nagradu Hrvatskog društva skladatelja. Upravo će nam ovu skladbu izvesti danas, kao i poznatu talijansku narodnu pjesmu „Bella ciao“

VALTER ROŠA:

Il coro misto “Cantus PoPuli” è stato istituito 8 anni fa, a Pola, dalla maestra Tatjana Merkl: pedagoga musicale insignita del premio “Istriana”. Il coro conta, al suo attivo, 7 ori e 3 argenti, un premio speciale per la migliore esibizione scenica e un premio speciale per il miglior direttore. Il tutto conquistato in occasione di competizioni internazionali di canto corale. Hanno partecipato a numerosi eventi e incontri a tema e hanno organizzato il tradizionale concerto serale “Višeglasni zagrljaj” e la manifestazione internazionale "Istria Cantat". Nutrono il proprio amore per la musica e le forme espressive istriane partecipando alla rassegna dedicata alla scala istriana “Naš kanat je lip” in occasione della quale, l'anno scorso, hanno conquistato il 2° premio dell'Associazione croata dei compositori per l'esecuzione del brano „Jobrni je, jobrni“. Ed è proprio questo il brano che ci presenteranno oggi, seguito dalla famosa canzone popolare italiana “Bella ciao”.

Nastup mješovitog pjevačkog zbora „Cantus PoPuli“

1. Jobrni je jobrni (Franko Krajcar i Indivija / aranžman Tatjana Merkl)
2. Bella ciao (talijanska narodna / aranžman Tatjana Merkl)

ANA ČERNJUL:

Pozivamo predsjednika Saveza udruga antifašista Istarske županije, gospodina Branka Oplanića, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Invitiamo il presidente dell'Unione delle associazioni antifasciste della Regione Istriana Branko Oplanić a rivolgersi agli ospiti.

BRANKO OPLANIĆ

Dame i gospodo, care signore e cari signori, drugarice i drugovi, compagne e compagni poštovani vijećnici, dozvolite mi da u ime Saveza udruga antifašista Istarske županije pozdravim; predsjednicu Skupštine Istarske županije gđu. Sandru Čakić Kuhar, Istarskog župana g. Borisa Miletića, gradonačelnicu grada Pazina gđu. Suzanu Jašić, izaslanika predsjednika Republike gospođu Melitu Mulić, izaslanika Predsjednika Hrvatskog Sabora, g. saborskog zastupnika Antona Klimana, izaslanika predsjednika Vlade RH Ivana Bubića državnog tajnika središnjeg ureda za sred. javnu nabavu, u zastupnika u EU Parlamentu g. Valtera Flega, te saborske zastupnike županije Istarske, Potpredsjednike SABA RH Edo Jermana i Romana Božca, predsjednika SAU JBTito Županije istarske, predstavnike branitelja, kao i sve učesnike ove svečane sjednice.

Dan koji danas obilježavamo kao i događaje prije 79 godina utrla su i dali nemjerljiv i neprocjenjivi doprinos naroda Istre u ostvarenju ideja da se u konačnici sjednimo sa domovinom hrvatskom. Ove želje i htijenja Istarskog naroda uključujući borbu za oslobođenje od fašističke i nacističke okupacije do konačnog oslobođenja bile su osnova za današnje postojanje Hrvatske Republike u svojim današnjim granicama, što je zapisano i u Ustavu Republike hrvatske, na što moramo biti naročito ponosni.

Naime, taj put nije bio lak. Pale su mnoge žrtve ,tijekom samih rujanskih dana, kada sa stvarala civilna i vojna vlast, Okružni NOO za Istru donio je proglas „Istarski narode“ koji je pozvao narod Istre na oružje do konačne slobode i značajnu odluku da se Istra priključuje matici zemlji i proglasi ujedinjenje s ostalom našom hrvatskom braćom. Ovaj proglas napisao je Ljubo Drndić koji je na poziv Joakima Rakovca istog pročitao nakon čega je dat na tiskanje i distribuiran svim NOO u Istri i ZAVNOHU-u. 20. rujna izvršni odbor ZAVNOH-a potvrdio je tu odluku istarskog okružnog NOO o priključenju Istre te ju nadopunio sa priključenjem Rijeke, Zadra, Dalmacije i svih jadranskih otoka.

Ujedno su; citiram odluke ZAVNOH-a

1. Proglasili ništetnim svi ugovori paktovi i konvencije koje su razne velikosrpske vlade sklopile s Italijom i predale Italiji; Istru, Rijeku, Zadar, Lošinj, Cres, Lastovo i ostale kvarnerske otoke.
2. Proglasili ništetnima sve ugovori paktove i konvencije sklopljene između izdajnika hrvatskog naroda i talijanske vlade, kojima su dijelovi Gorskog Kotara, Hrvatskog Primorja, Dalmacije i dalmatinski otoci predani Italiji
3. Svi ti spomenuti krajevi priključuju se matici zemlji Hrvatskoj, a preko nje novoj demokratskoj, bratskoj zajednici naroda Jugoslavije, za koju se naši narodi bore.
4. Talijanskoj nacionalnoj manjini, koja obitava na ovim prostorima zajamčuje se autonomija.
5. O gornjoj Odluci obavještavaju se vlade savezničkih zemalja; SSSR-a, Velike Britanije SAD-a kao i čitava svjetska javnost. Smrt fašizmu sloboda narodu. završen citat

Sve ove odluke prihvatio je novo osnovani Pokrajinski NOO za Istru koji je osnivanjem novih NOO u mjestima i gradovima koji do trinaestog rujna još nisu bili osnovani u svim sredinama, te je na taj način izrazio volju cjelokupnog stanovništva Istre (a koji su predstavljali jedine organe demokratske narodne vlasti koju je naš narod priznavao) 25. rujna 1943. godine u Pazinu. Ova odluka dala nam je za pravo da na osnovu zaključaka Antifašističke koalicije čiji smo i mi svojom borbom ostvarili pravo na samoodređenje naroda da uredi poslijeratno uređenje zemlje, te je nadopunjena odlukama o ukidanju talijanskih zakona; promjeni, talijaniziranih imena, prezimena i toponima; otvaranju škola na hrvatskom jeziku; uporabi hrvatskog jezika u crkvi; priznavanju nacionalnih prava talijanskoj zajednici u Istri te vraćanju u Italiju Talijana doseljenih nakon 1918. zbog promjene etničke slike Istre.

Danas kada je uobičajeno da se na sve moguće načine revidiraju povijesna zbivanja i negiraju povijesne odluke moraju se ove činjenice stalno ponavljati jer ima pojedinaca koji kroz naočale sadašnjosti pokušavaju prošlost tumačiti prema njima sklonom, političkom stajalištu.

Zbog svoje iznimne važnosti Pazinske odluke jedan su od najznačajnijih događaja naše regionalne, ali i nacionalne povijesti.

Istra se kao kolijevka antifašizma, prva oružano suprotstavila u svijetu nadirućem fašizmu, odavde potiču naša nastojanja da se sa pijetetom prisjećamo svih žrtava antifašističke borbe, da brinemo o tekovinama i obilježjima iz tog doba te da prenosimo sjećanja na buduće generacije. Istra je tijekom NOB dala 17.028 žrtava, u koncentracijske logore internirano je 21.509, aktivno sudjelovanje u borbama imalo je 28.000 boraca od kojih je u borbama poginulo 5.000. Istra je iznjedrila 7 narodnih heroja. Uništeno je i popaljeno mnogo sela i gospodarskih objekata, opljačkan je stočni fond. Narod Istre uz članove komunističke partije i velikog broja narodnjaka te većeg broja svećenika dao je svoj doprinos da NOB ostvari svoj cilj. Na koncu, kroz svu tu borbu i patnju iskovalo se ono najsvjetlije, convivenza i fratellanza Istarskog življa što se i danas cijeni i poštuje.

Nemojmo zaboraviti da su i u Domovinskom ratu svoj veliki doprinos dali istarski branitelji koji su se u gotovo 100% odazivu javili u obranu naše domovine. Svi oni su se hrabro i časno borili na temelju zasada starijih generacija; naših očeva, majki, djedova i nonica i tako dali svoj doprinos u obrani i očuvanju granice današnje Republike Hrvatske.

Zbog svih tih slobodoljubivih ljudi koji su bili dio narodno oslobodilačke borbe na čelu s Josipom Brozom Titom, zbog ondašnjeg opredjeljenja i stava, danas Hrvatska na međunarodnoj sceni uživa tekovine pobjede nad fašizmom. Tekovina antifašizma je i želja za jednakošću. Danas se ne možemo ne zapitati kamo vodi sve veća podjela društva na ekstremno bogate pojedince, a s druge strane sve je više izraženo siromaštvo većine? Bogati se bogate, ali ne svojim radom već razno raznim političkim pogodnostima, ne poštuju se institucije pravne države, neodgovorno se gospodari nacionalnim resursima koje svaka iole demokratska zemlja čuva i štiti i unapređuje za svoje buduće naraštaje. Politika postaje opasan instrument u rukama pohlepnih pojedinaca koji ne rade za dobrobit zajednice već isključivo za vlastitu dobit. Krajnje je vrijeme da se upitamo kamo to vodi, imali tu elementa financijskog fašizma, i što je najteže pitanje; kako se boriti protiv takvog „nevidljivog“ neprijatelja koji nemilosrdno nagrizava sve slojeve našega društva?

Sada je vrijeme da se konačno kao društvo osvijestimo i pokrenemo:

Prestanimo svojom pasivnošću gaziti žrtve koje nisu pale za ovakvu Domovinu u kojoj danas živimo.

Prestanimo se ponašati kao da sutra ne postoji, jer i nakon nas doći će neke nove generacije ljudi koji imaju jednako pravo živjeti i uživati na svojoj djedovini.

Prestanimo s rasprodajom svojih prirodnih bogatstava a neiskorištene resurse i potencijale stavimo u funkciju gospodarskog rasta i razvoja cjelokupnog društva- Ovo su bile riječi jednog našeg lokalnog političara izrečene prije deset godina, ali nažalost itekako vrijede i danas.

Za kraj, moram napomenuti da sve ove godine suradnja s najvišim tijelima Istarske županije preko općina i gradova sa našim savezom udruga ima zavidne rezultate koje dogovorno i odgovorno ostvarujemo. Danas je antifašizam civilizacijsko pitanje, i dok god postoje tendencije oživljavanja fašizma kroz razne ekstremno desne snage, koje pokušavaju revidirati povijest i opravdavati svoja nedjela, ova će organizacija živjeti i demokratskim putem boriti se protiv takvih tendencija.

Svim sudionicima ovog skupa i svim građanima Istre čestitam dan Istarske Županije, jer lipo je u Istri biti i živiti samo neka nan dura! U miru i šperajmo se budućem blagostanju.

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo gospodinu Oplaniću na obraćanju i pozivamo župana Primorsko-goranske županije, gospodina Zlatka Komadinu, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo il presidente Oplanić per il suo intervento e invitiamo il Presidente della Regione Litoraneo-Montana Zlatko Komadina a rivolgersi agli ospiti.

ZLATKO KOMADINA - ŽUPAN PGŽ

Pozdravljam predsjednicu Županijske skupštine, njezine članice i članove, župana Borisa Miletića, zamjenika župana Tulia Demetliku, Ivana Jakovčića, Valtera Drandića i sve prisutne. Drago mi je što se svima njima mogu obratiti kao predstavnik Primorsko – goranske županije, te da su mi učinili tu čast i pozvali me da se obratim i kažem par riječi na Svečanoj sjednici Istarske županije. Mislim da je logično spomenuti ono što nas povezuje, a to je Učka kao takva. Velik dio ljudi iz Istre stanovao je, a i danas stanuje u Primorsko – goranskoj županiji te velik dio Istarskog identiteta baštini i Primorsko – goranska županiji županija. Od Kastva, gdje su boravili Istarski preporoditelji od Spinčića pa do Dobrile itd. pa do padina Učke, te do Cresa i Lošinja kao što govori i istarska svečana pjesma. To je jedan mentalni sklop ljudi koji su svoji na svome. Primjerice Rijeka se nije pomicala s ove pozicije, a postojala je u 7 različitih država. Slična je situacija i u Istri. Naš domoljubni ponos i želja da živimo u jednoj državi dovela je do antifašističkog pokreta. Čestitam partizanima koji su predvođeni Josipom Brozom Titom

ostvarili sjedinjenje Istre s maticom domovinom. Istra je po mnogočemu danas uzor ostalima u Republici Hrvatskoj. Prije svega u turizmu, ali i u poljoprivredi. Smatram kako imamo što naučiti od Istrijana, a to je u prvom redu kako štititi i čuvati svoj identitet i svoju dvojezičnost te kako skladno živjeti kao Hrvati i kao Talijani na istim prostorima. Živjeli i čestitam vam dan Istarske županije.

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo primorsko-goranskom županu na obraćanju.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo il Presidente della Regione Litoraneo-Montana per il suo intervento.

ANA ČERNJUL:

Mješoviti pjevački zbor „Cantus PoPuli“ 2017. godine snimio je pjesmu za potrebe dokumentarnog filma o "KUD Idijotima", poznatog punk sastava iz Pule. U aranžmanu maestre Tatjane Merkl, pozivamo vas da poslušate njihovu „Ljubavnu na KUD Idijoti način“.

VALTER ROŠA:

Nel 2017 il coro misto “Cantus PoPuli” ha inciso una canzone per il documentario sul famoso complesso punk di Pola “KUD Idijoti”. Vi invitiamo ad ascoltare la loro canzone intitolata “Ljubavna na KUD Idijoti način” con l’arrangiamento della maestra Tatjana Merkl.

Nastup mješovitog pjevačkog zbora „Cantus PoPuli“:

1. Ljubavna na Idijoti način (KUD Idijoti / aranžman Tatjana Merkl)

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo zboru na izvedbi te pozivamo izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske i državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu gospodina Ivana Bubića, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo il coro per questa esibizione e invitiamo l'inviato del Presidente del Governo della Repubblica di Croazia e sottosegretario di stato dell'Ufficio di Stato Centrale per l'aggregazione delle forniture pubbliche Ivan Bubić, a rivolgersi agli ospiti.

IVAN BUBIĆ, IZASLANIK PREDSJEDNIKA VLADE RH

Poštovane dame i gospodo,

iznimna mi je čast i zadovoljstvo pozdraviti sve Vas na današnjem skupu u ime predsjednika Vlade RH gospodina Andreja Plenkovića te u svoje osobno ime. Nakon pozdrava svih uzvanika, čestita 25. rujan – Dan Istarske županije i spomendan u RH te 79. godišnjicu povijesnih Pazinskih odluka o sjedinjenju Istre, Rijeke, Zadra i ostalih Hrvatskih krajeva s domovinom Hrvatskom ovdje u Pazinu.

U ovoj prigodi želim naglasiti da je dobro da se cijene pozitivne vrijednosti istarskog antifašizma koji je zablistao prvi u Europi.

Događanja oko Labinske republike i Proštinske bune početkom 1921. od velikog su značaja za nastavak širenja i produbljivanja nacionalne svijesti i otpora fašizmu koji se nastavio otporom Vladimira Gortana i njegove žrtve 1929. te potpora stoljetnom mukotrpnom radu istarskih narodnjaka i svećenstva, na čelu sa monsijorom Božom Milanovićem.

Prirodno je da su se u tako pozitivnoj političkoj klimi jedinstvu i zajedništvu svih struktura društva dogodile čuvene Pazinske odluke o sjedinjenju Istre, Rijeke, Zadra i ostalih krajeva s domovinom Hrvatskom što označava kraj okupatorske fašističke talijanske vlasti u Istri,

te početak njezine budućnosti u okviru hrvatske matice što je učinjeno voljom Hrvata, Slovenaca i Talijana Istre koji su se s jasnih antifašističkih pozicija suprotstavili fašizmu i okupaciji tijekom drugog svjetskog rata.

Rujanske odluke zajednički su pothvat domaće Istarske politike NOO-a za Istru i svećenstva. Proglas od 13. rujna jasno je odredio put Istre – Istra se priključuje matici zemlji i proglašava ujedinjenje s ostalom hrvatskom braćom. Proglas poručuje da je Istra hrvatska zemlja i da će hrvatska ostati.

Kapitulacija Italije 8. rujna 1943. ohrabрила je Hrvate Istre da odmah spontano donesu proglas. U stvaranju proglaša sudjelovali su članovi NOO za Istru, koje je vodio Ljubo Drndić i Joakim Rakovac i istarsko svećenstvo koje je predvodio Božo Milanović i Josip Pavlišić, kasniji riječko-senjski nadbiskup i metropolit.

Dakle, rujna je najznačajniji za suvremenu povijest i budućnost Istre zbog presudnih događaja koji su se dogodili baš u tome mjesecu:

- Pazinske izvorišne odluke od 13. rujna 1943., o sjedinjenju Istre s matičnom zemljom Hrvatskom
- potvrda tih odluka na zasjedanju ZAVNOH-a 20. rujna u Otočcu
- Sabor narodnih predstavnika i Pokrajinskog narodno-oslobodilačkog odbora za Istru potvrdio je i proširio u Pazinu 25. i 26. rujna odluku od 13. rujna 1943. godine
- donesene su odluke o ukidanju talijanskih fašističkih zakona, promjeni nasilno potalijančenih prezimena, imena i toponima, o otvaranju hrvatskih škola, o hrvatskom jeziku u crkvi, o priznavanju nacionalnih prava talijanske manjine u Istri te o vraćanju u Italiju Talijana doseljenih nakon 1918. godine radi odnarođivanja Hrvata
- Nadalje ističem stupanje na snagu ugovora o miru s Italijom 15. rujna 1947. nakon uspješno završenih mirovnih pregovora u Parizu gdje su od presudne važnosti za dokazivanje pripadnosti Istre matici Hrvatskoj bile crkvene matične knjige iz kojih se nedvosmisleno vidi da su uvijek Hrvati u Istri bili izrazita većina.
- Kraj tog procesa dogodio se 1975. Osimskim sporazumom koji je ratificiran u Talijanskom parlamentu.

Dame i gospodo, držim da su Pazinske odluke jedna od najsvjetlijih točki istarske i hrvatske povijesti uopće.

Ističem njihovu izvornost, pravovremenost, dalekosežnost i primjer dotad neviđenog zajedništva i jedinstva svih struktura društva.

Jednako tako Istra je bila hrabra i odlučna i u Domovinskom ratu u kojem su se Istrani naše generacije kroz 119. i 154. brigadu Hrvatske vojske natprosječno odazvali kada je Hrvatskoj bilo najteže i kada je trebalo vojno redarstvenim akcijama osloboditi okupirana područja.

Koristim priliku da posebno zahvalim svim antifašističkim borcima II. svjetskog rata kao i hrvatskim braniteljima Domovinskog rata koji su dali svoj veliki doprinos da živimo u slobodnoj i demokratskoj Hrvatskoj.

Istra zajedno sa Zagrebom i Primorsko-goranskom županijom premašuje prosječne gospodarske rezultate što je osim za te županije od velikog značaja i za cijelu Hrvatsku.

Zato nas veseli izgradnja nove Pulske bolnice i dovršetak Riječkog KBC-a, uspješan završetak radova na Istarskom ipsilonu i dinamične aktivnosti na izgradnji druge cijevi cestovnog tunela Učka.

Prijeđeni put u proteklih šest godina Hrvatskog Sabora i Vlade uspješno odgovorivši na sve pa i najveće izazove kao što su rješavanje raznih gospodarskih kriza, čuvajući zaposlenost i sveukupno gospodarstvo uz osiguranih 24 mlrd. eura za naredno šestogodišnje razdoblje, najbolje su jamstvo da će nas sadašnje vodstvo uspješno voditi u rješavanju aktualnih i budućih izazova koje su sa sobom donijeli pandemija korona – COVID 19, potres u Zagrebu, Banovini i ostalim mjestima te pomoći kao i dosad u opstanku postojećeg i razvoju novog gospodarstva.

Ovaj optimizam nam potvrđuju i najnovije odluke, na sjednici Vlade 8. rujna donesen je Program zaštite građanstva i gospodarstva vrijedan 21 milijardu kuna što je 6,3 posto BDP-a kako bi imali svi zajedno mirnu i predvidivu jesen i zimu u ovim izrazito izazovnim vremenima. Stoga možemo opravdano očekivati brži rast standarda koji ćemo ostvariti većim investicijama, proizvodnjom i izvozom.

Dame i gospodo, dragi prijatelji!

Neka nam i u ovoj prigodi primjer plebicitom donesenih Pazinskih odluka kojima smo dokazali ki smo, ča delamo i kamo gremo svijetli zauvijek.

Još jednom Vam u ime Predsjednika Vlade RH g. Andreja Plenkovića i u svoje ime čestitam 25. rujan – Dan Istarske županije i spomendan u RH te 79. godišnjicu Pazinskih odluka o sjedinjenju Istre sa domovinom hrvatskom i želim uspješan rad svečane sjednice Skupštine Istarske županije.

Hvala i svako Vam dobro!

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo gospodinu Bubiću na obraćanju i pozivamo izaslanika predsjednika Hrvatskog sabora i saborskog zastupnika, gospodina Antona Klimana, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo il signor Bubić per il suo intervento e invitiamo l'inviato del Presidente del Sabor croato e deputato al Sabor croato Anton Kliman a rivolgersi agli ospiti.

ANTON KLIMAN, izaslanik predsjednika Sabora RH i saborski zastupnik zahvaljuje i pozdravlja predsjednicu Skupštine Istarske županije gospođu Sandru Čakić Kuhar, župana Borisa Miletića, izaslanicu predsjednika Republike Hrvatske Melitu Mulić, izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske Ivana Bubića. Gospođe i gospodo županijski vijećnici, gospodo gradonačelnici i načelnici, predsjedniče Oplanić, cijenjeni uzvanici i gosti dopustite mi prije svega da svima nama u ime predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića i osobno čestitam dan Istarske županije. U povijesti svakog naroda i države postoje datumi koji imaju posebnu težinu, za nas Istrijane, Hrvatski narod, za svakog istinskog domoljuba i za Republiku Hrvatsku to je 25. rujna. Kada su 1943. godine potvrđene već prethodno donesene odluke istarskih narodnih predstavnika o priključenju Istre matici zemlji Hrvatskoj, a koji su sažeti u proglasu od 13. rujna 1943. godine. Svi koji su pročitali taj proglas lako će zaključiti da je to jedan od najsnažniji izraza Hrvatskog domoljublja u našoj nacionalnoj povijesti. Možemo reći, da je, ne samo proglas nego i čitav taj mjesec rujan bio vrhunac domoljubnog zanosa Istrana i njihova masovnog uključivanja u tadašnju narodno oslobodilačku borbu. Uskoro je i ZAVNOH potvrdio te odluke i proglasio Istru dijelom Federalne države Hrvatske. Nadalje navodi da su te odluke neposredno nakon rata potvrđene aktima tadašnjih državnih tijela i međunarodno su definirane na Pariškoj mirovnoj konferenciji 1947. godine na kojoj je na osobit način doprinio donošenju istih Msgr. Božo Milanović. Iz tih prije navedenih činjenica vidljiv je jedinstven i zajednički stav cijelog istarskog naroda, citira „Za priključenje matici zemlji i proglašenju ujedinjenja sa ostalom našom Hrvatskom braćom“. Stoga istarski antifašizam kao autentični narodni pokret ima posebno mjesto u povijesnog borbi hrvatskog naroda, za slobodu i trajno i teritorijalno jedinstvo. Koliko je on trajno živ, Istrani su iskazali izvanrednim masovnim sudjelovanjem u Domovinskom ratu. Danas svjedočimo da je Hrvatska demokratska država i članica EU i NATO-a, da ulazimo za nekoliko mjeseci u šengenski prostor, da ulazimo u eurozonu, da će naša valuta biti euro i s tim činom ćemo biti potpuno integrirana zemlja. To zasigurno ne znači da smo izgubili vlastiti integriteti, identitet i samostalnost kao država i narod već smo ojačali našu poziciju i stvorili perspektivu da sa najnaprednijim zemljama gradimo i osiguravamo bolju i sigurniju budućnost našim građanima. Kada gledamo Pazinske odluke iz današnje perspektive, a u duhu prije rečenoga, ne možemo ne primijetiti poveznicu i dalekosežnost odluka. I danas smo svjedoci borbi manjih naroda od velikih agresora te u ovoj velikoj agresiji Rusije nad Ukrajinom. To je toliko veliki sukob da ga svi zajedno osjećamo. Ovako slično smo se mi osjećali prije 30 godina kad je bilo dovedeno u pitanje i sama Hrvatska i opredjeljenje hrvatskog naroda i svih njezinih građana da žive u demokratskoj i samostalnoj državi. Tada su se Istrijani odazvali u domovinski rat u velikom broju i dali doprinosu u obrani. Iz toga razloga mi danas stojimo uz hrabri narod Ukrajine.

Danas su pred nama kao i cijeloj EU veliki izazovi, a sve vezano na agresiju Rusije nad Ukrajinom. Svjedoci smo veoma velikog potresa na energetskim tržištima koje posljedično izazivaju nestabilnost u dobavnim lancima i generiraju poskupljenjima i inflaciji. Vlada RH je digla paket zakona težak 21 milijardu kuna, kome se kani olakšati građanima i poduzećima, javnim ustanovama da lakše prebrode zaista izazovna vremena. Intervenirala je i u cijene energenata, goriva, struje, plina kao i cijene osnovnih živežnih namirnica. Da se nije donio taj paket na vrijeme današnje cijene bile bi višestruko veće.

Današnja gospodarska pozicija Istre, kao i svake godine dala je značajne doprinose ukupnoj gospodarskoj slici Hrvatske gdje moramo napomenuti da smo ušli u investicijski rejting po svim relevantnim kućama. I ove smo godine u turističkom prometu polučili izvanredne rezultate i doprinijeli odličnoj turističkoj sezoni. Ističe veliki doprinos investicije na ukupan BDP Republike Hrvatske, izgradnji druge cijevi tunela Učka. Ovaj projekt grade hrvatske tvrtke u 95% udjela, a od toga 80% istarske tvrtke. Ta investicija ne utječe samo na državni nego i na istarski bruto proizvod.

Napominje da su Istrijani izuzetno osjetljivi na svoj prostor i s ovog mjesta najavljuje punu potporu svim institucijama općina, gradova, županija i osobno županu u rješavanju problema pošasti bespravne gradnje.

Zaključno, čestita svim građanima 25. rujna, dan Istarske županije na koji smo tako izuzetno ponosni.

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo gospodinu Klimanu i pozivamo izaslanicu i savjetnicu Predsjednika Republike Hrvatske za ljudska prava i civilno društvo, gospođu Melitu Mulić, da se obrati uzvanicima.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo l'inviato Kliman e invitiamo l'inviata e consigliera del Presidente della Repubblica di Croazia per i diritti umani e la società civile Melita Mulic a rivolgersi agli ospiti.

MELITA MULIĆ, izaslanica i savjetnica Predsjednika Republike Hrvatske za ljudska prava i civilno društvo srdačno pozdravlja sve, posebno drage domaćine, gospodina župana, zamjenika, zamjenicu, predsjednicu Skupštine Istarske županije, izaslanike, drage goste, gradonačelnike, načelnike, cijenjene uzvanike.

Na početku prenosi pozdrave i čestitku predsjednika Zorana Milanovića.

Prošlo je 79 godina od slavni Pazinskih odluka, jednog od najvažnijih politički i državno – pravnih dokumenata naše povijesti kojima je usvojen proglas Istarskih rodoljuba od 13. rujna o priključenju Istre matici zemlji Hrvatskoj. Prihvativši volju istarskog naroda, kako stoji u tom znamenitom proglasu i ZAVNOH je u duhu ciljeva narodno oslobodilačke borbe državno – pravno izrazio autentično političku volju istarskih Hrvata i svih rodoljuba Istre odgovorivši tako i težnjama cijelog hrvatskog naroda koji je Istru uvijek smatrao dijelom svojeg povijesnog tla. Ovo je prigoda još jednom sa zahvalnošću prisjetiti se i velikog doprinosa branitelja iz Istre domovinskom ratu koji je bio točka na i na sve naše povijesne borbe za slobodu i državnu neovisnost. Povijesni trenutak u kojem obilježavamo ovu obljetnicu bremenit je velikim izazovima i krizom međunarodnih odnosa, neviđenoj od Kubanske krize prije 60 godina. Trebati će mnogo mudrosti za prevladavanje tih izazova. Naša zemlja nije u središtu tih kriza ali nije niti na dalekoj periferiji. Energetska kriza i inflacija neposredno nas dotiču stoga je od najveće važnosti da jačamo svoje unutarnje razvojne kapacitete. U tome svoju zadaću, prije svega ima državna vlast ali jednako tako gradovi, općine i županije. I današnji dan koji je svečani, trebamo posvetiti uspjesima, a oni su u Istri vidljivi na svakom koraku. Istarska županija je u ovih gotovo 30 godina bila jedan od snažnih oslonaca i pokretača našeg razvoja, kako u gospodarstvu tako i po predanosti i ciljevima koji Hrvatskoj pomažu biti suvremenom europskom državom kao što su ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Isto tako, Istra je pokazala kako u svim okolnostima zna izvući i dati najbolje što je pokazala i ovogodišnja turistička sezona. Ova sezona pokazala je da Istarska županija mora riješiti neke probleme kao što su problem vodoopskrbe kako se redukcije ne bi ponovile. To treba učiniti ne samo

radi plave turističke Istre, nego i radi zelene bez koje Istra nije i ne može biti cjelovita. Istra ima potencijal ne samo za turizam i poljoprivredu nego i za nove industrije i tehnologije što pokazuje i činjenica da je jedan od dva hrvatska jednoroga potekao ovdje što znači da pameti ima, a sve ostalo je stvar dobre organizacije, planiranja i zajedništva. Taj duh kulture života i rada istarskog čovjeka vizija budućnosti i posvećenost uvijek visokim ciljevima značajke su koje trebamo i danas i sutra ne samo da bismo sačuvali dinamični optimizam koji nam je uvijek prijeko potreban nego i da bismo sačuvali ono što je autentično i autohtono što je u konačnici i smisao ovog spomendana.

Za kraj, još jednom u ime predsjednika Republike Hrvatske i osobno čestita dan Istarske županije.

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo gospođi Mulić na obraćanju.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo l'invitata Mulić per il suo intervento.

ANA ČERNJUL:

Pozivamo vas da uživate u „Pjesmi o Istri“ Vladimira Nazora u izvedbi zbora „Cantus PoPuli“.

VALTER ROŠA:

Siete ora invitati a gustarvi il brano “Pjesma o Istri” di Vladimir Nazor eseguito dal coro “Cantus PoPuli”.

Nastup mješovitog pjevačkog zbora „Cantus PoPuli“:

1. Sliku mile Istre naše (Vladimir Nazor, I. Matetić Ronjgov)

ANA ČERNJUL:

Zahvaljujemo našim današnjim izvođačima na predivnoj izvedbi sada već tradicionalne pjesme u programu obilježavanja Dana Istarske županije.

VALTER ROŠA:

Ringraziamo gli artisti per la bellissima esecuzione odierna di questa canzone, diventata ormai tradizionale in occasione della celebrazione della Giornata della Regione Istriana.

ANA ČERNJUL:

Dame i gospodo, kako kaže pjesma Vladimira Nazora, sa slikom mile Istre koju nosimo u srcima, zahvaljujemo vam što ste svojim dolaskom uveličali današnju svečanost. Pozivamo vas na zajedničko druženje u holu Spomen doma uz prigodni domjenak.

VALTER ROŠA:

Signore e signori, per dirla con Vladimir Nazor, con l'immagine della cara Istria nostra che portiamo nel cuore, vi ringraziamo per aver nobilitato la cerimonia odierna con la vostra presenza. Siete invitati a partecipare al rinfresco conviviale che sarà offerto nell'atrio della Casa delle rimembranze.

ANA ČERNJUL:

Čestitamo Vam Dan Istarske županije!

VALTER ROŠA:

Auguri per la Giornata della Regione Istriana!

Sjednica je zaključena u 13,00 sati

Zapisnik napisala
Manuela Gržinić
Melita Ferenčič

Predsjednica Skupštine

Sandra Čakić Kuhar